

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Bazele psihologice ale pedagogiei religiei/ A valláspedagógia pszichológiai alapjai/

The Psychological Bases of the Pedagogy of Religion

Egyetemi tanév 2025-2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2. Kar	Református Tanárképző és Zeneművészeti Kar
1.3. Intézet	Református Tanárképző és Zeneművészeti Kar
1.4. Szakterület	Teológia
1.5. Képzési szint	Mesterképzés (MA)
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Spirituális és pasztorális tanácsadás és keresztyén coaching
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve		A valláspedagógia pszichológiai alapjai				A tantárgy kódja		TMM2311			
2.2. Az előadásért felelős tanár neve			dr. Gorbai Gabriella Márta								
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve			dr. Gorbai Gabriella Márta								
2.4. Tanulmányi év		I.	2.5. Félév		I.	2.6. Értékelés módja		K	2.7. Tantárgy típusa		DS

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1. Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor/projekt	1
3.4. Tantervben szereplő összórászám	42	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					42
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					25
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					24
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					13
Vizsgák					4
Más tevékenységek:					
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összórászám					108
3.8. A félév összórászám					150
3.9. Kreditszám					6

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	Nincs
4.2. Kompetenciabeli	Képesség az alapvető pedagógiai és pszichológiai alapismeretek megértésére

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	Okostábla, Microsoft Teams
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	Okostábla, Microsoft Teams, Biblia Intézeti könyvtár

6.1. Elsajátítandó jellemző kompetenciák¹

Szakmai/kulcs-kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • emberi viselkedésre vonatkozó ismereteket alkalmaz • coachingot és mentorálást folytat • lelki tanácsadást nyújt • megerősíti a pozitív magatartást • bizalmasan kezeli az adatokat • a tanácsadás során segít döntést hozni • önvizsgálatra bátorítja a tanácsadáson részt vevőket • támogatja a befogadást • felelős és reflektív szakmai magatartás.
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • empátiát tanúsít • odafigyel a részletekre • konfliktusokat old meg • betartja a titoktartási kötelezettséget • aktívan odafigyel • támogatja a társadalmi párbeszédet • együttműködések hoz létre • közösségi kapcsolatokat épít • tiszteltben tartja a kulturális értékek és normák sokféleségét • vitákat moderál • nyitottan gondolkodik

6.2. Tanulási eredmények

Ismeretek	<p>A hallgató felismeri és megérti egy személy vagy csoport spirituális elkötelezettségét egy magasabb életcél elérésére, a létezés anyagi határain túl.</p> <p>A hallgató ismeri a tanulási és fejlődési folyamatok pszichológiai alapelveit.</p>
Képességek	<p>A hallgató képes hallgató az erkölcsi fejlődés és haladás technikáit és módszereit alkalmazza, mint például: ima, meditáció, aszkézis, jótékonykodás stb.</p> <p>A reflektív gondolkodás alapján a hallgató megkülönbözteti és hierarchizálja saját és társai tetteit és tetteit, megérti és előre látja e tettek és tettek következményeit a társadalmi értékek és az evangélium szemszögéből.</p> <p>A hallgató képes a tanulók egyéni sajátosságainak felismerésére és ezekhez alkalmazkodó pedagógiai döntések meghozatalára.</p>
Felelősség és önállóság	<p>A hallgató képes az erkölcsi haladás tükrözésére és elemzésére, az elért eredmények függvényében képes megváltoztatni vagy váltani a spirituális fejlődés technikáit és módszereit.</p> <p>Felelős és megfontolt döntéseket hoz társai és saját tettei tekintetében, értékeli társai cselekvésének eredményeit a társadalmi és közösségi élet aktuális szakaszához igazodva.</p> <p>A hallgató képes reflektív és tudatos pedagógiai gyakorlat kialakítására a tanulók fejlődésének támogatására.</p>

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • A tantárgy célja, hogy a hallgatók megismerjék a pedagógia és a pszichológia közös metszéspontjait, alapfogalmait, elméleteit, valamint az egyén fejlődését és tanulását meghatározó pszichológiai tényezőket. • Fejleszti azokat a képességeket, amelyek a tanulók megértéséhez, fejlesztéséhez, támogatásához szükségesek.
--------------------------------------	---

¹ Választhat kompetenciák vagy tanulási eredmények között, illetve választhatja mindkettőt is. Amennyiben csak az egyik lehetőséget választja, a másik lehetőséget el kell távolítani a táblázatból, és a kiválasztott lehetőség a 6. számot kapja.

7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> Az emberi fejlődés szakaszainak, szükségleteinek és sajátosságainak megértése. A tanulási folyamat pszichológiai tényezőinek elemzése és tudatos alkalmazása a nevelésben. A motivációs, személyiség- és szociális tényezők figyelembevétele a pedagógiai gyakorlatban.
-------------------------------------	---

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A pedagógiai és pszichológia tárgya és kapcsolata a nevelésben	Tanári előadás, kiscsoportos megbeszélés	
2. Az emberi fejlődés szakaszai	Fejlődési modellek elemzése, esettanulmányok	
3. Személyiségfejlődés alapjai	Csoportmunka, interaktív előadás	
4. Tanuláselméletek áttekintése	Összehasonlító táblázat készítése	
5. Motiváció és tanulás	Motivációs technikák workshop	
6. Az intelligencia és kreativitás fejlődése	Képességfejlesztő gyakorlatok	
7. szerepe a tanulásban	Esetelemzések, szituációs gyakorlatok	
8. Tanulási nehézségek pszichológiai háttere	Kiscsoportos elemzések	
9. A szociális fejlődés és iskolai közösségek	Kooperatív tanulás gyakorlat	
10. Az önismeret és identitás fejlődése	Reflektív írás, önértékelő kérdőívek	
11. Tanári szerepek és pszichológiai hatásuk	Szerepjáték, tanár-diák helyzetgyakorlatok	
12. A pedagógus és tanuló közötti kommunikáció pszichológiája	Kommunikációs tréning	
13. Stresszkezelés és mentálhigiéné az iskolában	Stresszkezelő technikák, relaxáció	
14. A pedagógiai pszichológia jövőbeli kihívásai	Vita, projekt munkák	

Könyvészet:

- Atkinson, Rita L. – Atkinson, Richard C. (1999): Pszichológia. Osiris Kiadó, Budapest.
- Falus Iván (szerk.) (2003): Didaktika. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- Goleman, Daniel (2003): Érzelmi intelligencia. Gabo Kiadó, Budapest.
- Gordon, Thomas (1991): Tanári hatékonyság tréning. Gondolat Kiadó, Budapest.
- Mönks, Franz J. – Ypenburg, Ineke H. (1996): Fejlődéslélektan gyermek- és serdülőkorban. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- Piaget, Jean (1970): A gyermek fejlődése. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- Rogers, Carl (2003): Valakivé válni. Edge 2000 Kiadó, Budapest.
- Szivák Judit (2010): A reflektív gondolkodás fejlesztése. Gondolat Kiadó, Budapest.
- Zsolnai Anikó (szerk.) (2001): Szociális kompetencia fejlesztése az iskolában. OKKER Kiadó, Budapest.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
A hitfejlődés pszichológiai alapjai (James Fowler modellje)	Hallgatók kiselőadásai, beszélgetés, vita	

A vallási szocializáció pszichológiai aspektusai	Hallgatók kiselőadásai, beszélgetés, vita	
A hit és a személyiségfejlődés kapcsolata	Hallgatók kiselőadásai, beszélgetés, vita	
Életkori sajátosságok a valláspedagógiában	Hallgatók kiselőadásai, beszélgetés, vita	
Gyermeki vallásosság és képzeletvilág	Hallgatók kiselőadásai, beszélgetés, vita	
Serdülőkori vallási kérdésfeltevések pszichológiája	Hallgatók kiselőadásai, beszélgetés, vita	
Az érzelmek és a spiritualitás kapcsolata	Hallgatók kiselőadásai, beszélgetés, vita	
A vallási identitás fejlődése	Hallgatók kiselőadásai, beszélgetés, vita	
A vallási nevelés pszichológiai kihívásai a pluralizmus korában	Hallgatók kiselőadásai, beszélgetés, vita	
A tanár személyisége a valláspedagógiában: modellérték és hitelesség	Hallgatók kiselőadásai, beszélgetés, vita	
Kommunikáció a hitoktatásban: bizalomépítés és érzelmi biztonság	Hallgatók kiselőadásai, beszélgetés, vita	
A bűntudat, megbocsátás és lelkiismeret fejlődése gyermekkorban	Hallgatók kiselőadásai, beszélgetés, vita	
A vallási élmény pszichológiai értelmezése	Hallgatók kiselőadásai, beszélgetés, vita	
A vallásos nevelés és a mentálhigiéné kapcsolata	Hallgatók kiselőadásai, beszélgetés, vita	
Könyvészet: •Buda Béla, Az empátia – a beleélés lélektana, Gondolat Kiadó, Budapest. •Cole, M., Cole Sh. (1998): Fejlődéslélektan, Osiris Kiadó, Budapest. •Németh Dávid (2017): Vallásdidaktika – A hit és erkölcsstan tanítása az 5-12. osztályban. L'Harmattan Kiadó, Budapest. •Séra László (2000): Erkölcsi ítéletalkotás, érzelmek és viselkedés, Comenius Bt, Pécs. •Tamminen, K., Vesa L., Pyysiainen, M., (1998): Hogyan tanítsunk hittant? – Vallásdidaktika, Teológiai Irodalmi Egyesület, Budapest. •Schweitzer F. (1999): Vallás és életút – Vallási fejlődés és keresztyén nevelés gyermek és ifjúkorban, Kálvin János Kiadó, Budapest.		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

<ul style="list-style-type: none"> A tantárgy tartalma a pedagógiai pszichológia hazai és nemzetközi szakmai szervezeteinek, egyetemi oktatási standardoknak, valamint az oktatási intézmények és egyházi fenntartók által támasztott kompetenciaelvárásoknak megfelelően lett kialakítva. Különös hangsúlyt kapnak a gyermekek fejlődési szükségleteinek felismerésére, a differenciált pedagógiai munkára és az érzelmi intelligencia fejlesztésére irányuló ismeretek.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Írásbeli dolgozat	Vizsga	40%
	Aktív jelenlét az órákon		10%
10.5 Szeminárium / Labor	Szemináriumi dolgozat kidolgozása és bemutatása	PPT bemutató	40%
	Aktív szemináriumi jelenlét		10%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			

- Folyamatos órai aktív részvétel. A pedagógia alapjait képező alapvető pszichológiai ismeretek elsajátítása.
- Szemináriumi dolgozat megírása és prezentáció készítése egy pedagógiai-pszichológiai témában.
- Vizsga eredményes teljesítése.

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)²

Előadás felelőse:

Szeminárium felelőse:

Kitöltés időpontja:
2025.04.24.

dr. Gorbai Gabriella Márta

dr. Gorbai Gabriella Márta

Az intézeti jóváhagyás dátuma:

Intézetigazgató:

...

.....

² Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az [SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban](#) történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.